

Wystrys Brodorol

Wystrys Brodorol

Mae wystrys yn anifeiliaid anhygoel ac yn wir arwyr y môr. Dim ond un wystrys sy'n frodorol i'r DU, yr wystrys Ewropeaidd (a elwir hefyd yn wystrys gwastad bwydadwy). Molysgiaid ydyn nhw, sy'n perthyn i falwod môr, ac maen nhw'n ddwygragennog, gyda dwy gragen wedi'u cysylltu gan gyhyrau cryf.

Nid oes ganddynt ymennydd na llygaid ond mae ganddynt system nerfol a derbynyddion golau (pan fyddant yn ifanc). Gall wystrys fyw am hyd at 15 mlynedd ac yn gyffredinol maent yn tyfu i 10cm o hyd, er bod rhai tua 20cm wedi'u darganfod! Maent i gyd yn cael eu geni'n wrywaidd, ac yna'n newid rhwng bod yn wryw a benyw trwy gydol eu hoes. Gall pob oedolyn benywaidd gael 1 miliwn o fabanod bob blwyddyn.

Mae wystrys yn byw ar yr arfordir mewn dŵr hyd at 80 metr o ddyfnder, yn aml mewn ardaloedd mwdlyd lle mae angen arwyneb caled arnynt i setlo arno, fel gwely creigiog, cerrig, neu ddarnau o gregyn. Os ydych chi'n lwcus, gallwch weld wystrys ar y lan isel (e.e. mewn pyllau trai). Ni allant symud ac felly maent yn sownd, weithiau'n llythrennol, i wely'r môr, ac yn hidlo dŵr môr sy'n llifo drostynt ac o'u cwmpas i dynnu'r bwyd a maetholion hanfodol sydd eu hangen arnynt i dyfu. Maent yn hidlwyr effeithlon iawn, ac mae hyn yn ddefnyddiol i bobl a bywyd gwyllt arall, gan y gallant hidlo dŵr, a'i wneud yn lanach ac yn gliriach. Gall un wystrys brodorol hidlo hyd at 200 litr o ddŵr y dydd sy'n cyfateb i faddon dwfn. Mae wystrys yn bwyta gronynnau bach, gan gynnwys plancton, sy'n hanfodol mewn cadwyni bwyd morol a hyd yn oed yn chwarae rhan mewn rheoleiddio'r hinsawdd. Yn anffodus, gall wystrys hefyd lyncu microblastigau, gan amlygu'r cysylltiadau rhwng llygredd a'u hiechyd.

Mae wystrys yn dechrau bywyd fel larfâu bach yn arnofio yn y golofn ddŵr. Mae'r larfâu hyn yn symud o gwmpas cyn setlo ar wyneb caled a datblygu i fod yn 'grawn', sydd i bob pwrpas yn fabi wystrys. Yna maent yn tyfu'n fwy, gan ffurfio cylchoedd twf fel coed, a all helpu i bennu eu hoedran.

Mae wystrys yn gyfeillgar iawn, ac mae'n well ganddynt fyw mewn grwpiau mawr a all, os cânt lonydd, ffurfio riffiau. Maent yn gwneud glud ac yn ei ddefnyddio i lynu wrth wystrys eraill neu'n agos atynt. Gall riffiau wystrys helpu i sefydlogi gwely'r môr tywodlyd a mwdlyd, gan ganiatáu i fwy o wystrys ymgartrefu yn yr ardal. Mae riffiau wystrys yn creu cartrefi, mannau cuddio diogel ac yn fwyd i anifeiliaid eraill, ac mae hyn oll yn helpu i gynyddu nifer y pysgod yn y môr. Mae wystrys hefyd yn helpu i lanhau'r môr, gan wella ansawdd dŵr trwy hidlo cyfeintiau mawr o ddŵr a chael gwared ar rai llygryddion. Mae wystrys hefyd yn darparu swyddi a bwyd i bobl.

Mae angen ein help ar wystrys. Gwelyau wystrys brodorol gwyllt yw un o'r cynefinoedd morol sydd fwyaf mewn perygl yn Ewrop. Credir bod poblogaethau wystrys yn y DU wedi gostwng tua 95% yn ystod y 200 mlynedd diwethaf oherwydd gorbysgota, llygredd a cholli cynefinoedd. Gallai adfer cynefinoedd wystrys helpu i hybu rhai poblogaethau pysgod a gwella dalfeydd i bysgotwyr hamdden a masnachol yn y tymor hir. Gyda wystrys bron a diflannu o'r môr yng Nghymru, mae prosiectau ledled y wlad yn dychwelyd wystrys yn ôl i'r môr i helpu i gynyddu niferoedd yr anifeiliaid anhygoel hyn, ond bydd angen help arnynt dros gyfnod hir oherwydd bod riffiau wystrys yn cymryd tua 20 mlynedd i'w sefydlu. Mae cymaint i'w ddysgu a llawer y gallwch ei wneud i helpu wystrys. Mae wystrys yn hanfodol i ecosystemau morol, a gyda'ch help chi, gallant barhau i chwarae eu rhan fel arwyr y môr!

Geiriau allweddol ymchwil pellach

Ostrea edulis. dwygragennog, molysgiaid, dŵr hallt, cyhyrau atynnwr, plicio, bwydo trwy hidlo, algâu, ffytoplancton, tagellau, cilia, adeiladu riffiau, swbstrad, dyframaeth.



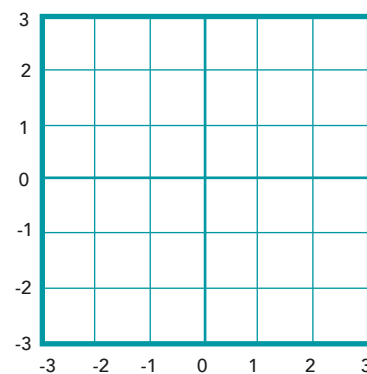
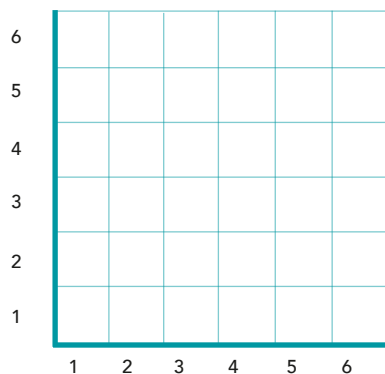
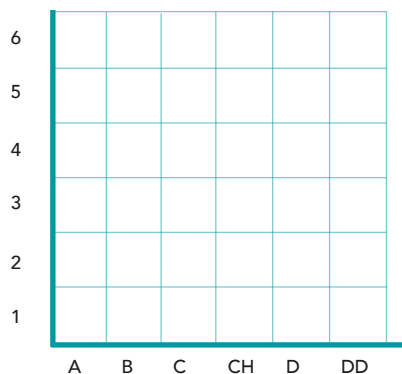
Gêm Ddirgelwch y Wystrys

Yr offer sydd ei angen (fesul grŵp)

- Sialc

I osod

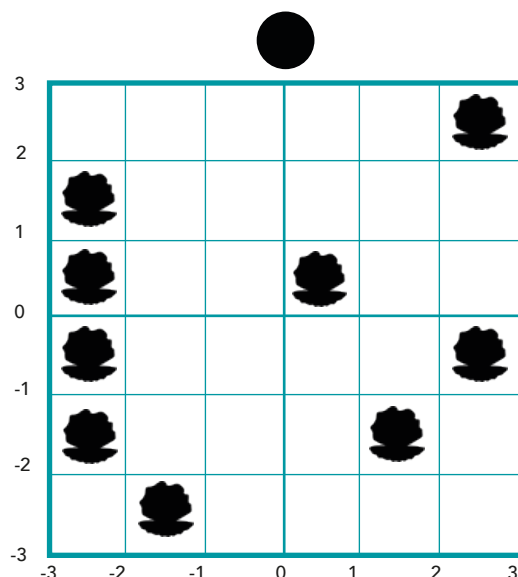
- Mewn ardal chwarae agored, trefnwch y dysgwyr mewn grwpiau o 10-12.
- Cefnogwch y dysgwyr i greu grid mawr 6 x 6 gan ddefnyddio sialc ar lawr. Rhaid i bob sgwâr fod yn ddigon mawr i ddysgwr eistedd ynddo yn gyfforddus - mae hyn yn cynrychioli llawr y cefnfor lle mae wystrys yn byw.
- Anogwch y dysgwyr i labelu'r echelinau. Gallent ddefnyddio:
 - Llythrennau ar gyfer un echel a rhifau ar gyfer y llall, fel y gêm Battleship traddodiadol e.e. A-F ar hyd un echel, 1-6 ar hyd y llall.
 - Grid Cartesaidd syml gan ddefnyddio cyfesurynnau positif e.e. (3,2).
 - Rhifau negyddol ar un echel, e.e. (-2,2) i archwilio cysyniadau cyfesurynnau sylfaenol.



- Gofynnwch i bob grŵp ddewis un dysgwr i fod yn 'bysgotwr'. Rhaid i'r pysgotwr droi i ffwrdd o'r grid neu gau eu llygaid tra bod gweddill y grŵp (yn ymddwyn fel wystrys) yn dewis eu safleoedd grid yn dawel.



Gêm Ddirgelwch y Wystrys



Pysgotwr



Wystrys

I chwarae'r gêm

1. Mae gan y pysgotwr dynodedig ddwy ymgais mesul rownd i ddal wystrys trwy alw cyfesurynnau e.e. D4 neu (3,2) yn dibynnu ar y math o grid. Os byddant yn dewis sgwâr lle mae wystrys yn eistedd, mae'r wystrys hwnnw yn cael ei ddal a rhaid iddo adael y grid.
2. Ailadroddwch y gêm, gan gynyddu nifer y pysgotwyr i 2–3, gan ei gwneud hi'n anoddach i wystrys oroesi. Cyfrifwch faint o wystrys a ddaliwyd ar ôl pob rownd.
3. Nesaf, rhwch 'gwch gwell' i un pysgotwr, gan ganiatáu troeon ychwanegol fesul rownd (e.e. pedwar tro yn lle dau dro).
4. Ar ôl ychydig o rowndiau, cyfnewidiwch rolau fel bod yr wystrys yn dod yn bysgotwyr ac i'r gwrthwyneb.
5. Cymharwch faint o wystrys oedd ar ôl ar ddiwedd pob rownd. Cysylltwch hyn â gorbysgota, gan drafod effaith cael gormod o bysgotwyr neu offer pysgota datblygedig.
6. Ystyriwch y cwestiynau canlynol:
 - Sut effeithiodd nifer y pysgotwyr ym mhob rownd ar boblogaeth yr wystrys dros amser?
 - Pa effaith gafodd technegau pysgota datblygedig ar gynaliadwyedd poblogaethau wystrys yn ystod y gêm?
 - Pa strategaethau y gellid eu cyflwyno i gadw cydbwysedd rhwng pysgota a chynnal poblogaethau wystrys?



Sut mae Wystrys yn Hidlo Dŵr Budr

Yr offer sydd ei angen (fesul grŵp)

- Copi o'r daflen waith 'Sut mae Wystrys yn Hidlo Dŵr Budr', un i bob grŵp
- Cynhwysydd gwag (dim mwy na 300ml)
- Oregano (i gynrychioli algâu)
- Nionyn sych (i gynrychioli malurion a deunydd rhydd arall)
- Grawn pupur (i gynrychioli gwaddod)
- Llwy de
- Twndis
- Cynhwysydd gwag (dros 300ml)
- Hidlydd coffi

I gwblhau'r gweithgaredd

1. Rhannwch y fideo treigl amser 'Oysters Clean the Bay!' gyda'r dysgwyr – www.tiramor.cymru/wystrysbrodorol (Adnodd 1). Mae'r fideo yn dangos sut gall wystrys glirio dŵr cymylog dros 5 awr. Mae hyn yn gosod y cyd-destun ar gyfer deall eu rôl mewn ecosystemau. Mae wystrys yn bwyta'r algâu (sy'n mynd i'r perfedd) ac yn ysgarthu gwastraff go iawn a ffug-garthion, sef gronynnau o bethau nad ydynt yn fwyd (llaid, microblastigau...). Maent yn hynod o effeithlon am wneud hyn, lle mae anifeiliaid eraill yn mygu oherwydd tagu eu tagellau.

2. Gofynnwch i'r dysgwyr drafod y canlynol:

- Pam fod dŵr glân a chlir yn bwysig i anifeiliaid morol?
- Sut y gallai dŵr budr effeithio ar allu anifeiliaid i anadlu?
- Pa effaith y gallai dŵr budr ei chael ar olau'r haul yn cyrraedd planhigion morol?
- Sut mae wystrys yn helpu i lanhau'r dŵr?
- Beth ydych chi'n meddwl sy'n digwydd os oes gormod o falurion neu lygredd yn y dŵr?

3. Rhowch daflen waith 'Sut Mae Wystrys yn Hidlo Dŵr Budr' ac offer angenrheidiol i bob grŵp.

4. Ar ôl cwblhau camau 1-5, anogwch y dysgwyr i arsylwi a thrafod sut mae'r dŵr budr yn edrych ar ôl cymysgu'r cynhwysion?

5. Gofynnwch i bob grŵp ragweld sut y gallai wystrys lanhau'r dŵr 'budr'.

6. Cefnogwch bob grŵp i ddilyn y camau nesaf i greu wystrys eu hunain allan o hidlydd coffi.

7. Cefnogwch y dysgwyr i osod eu hidlydd coffi yn y twndis. Cyn iddynt dolti'r dŵr budr trwy'r hidlydd, atgoffwch y dysgwyr i beidio â defnyddio llwy i wthio hylif trwyddo, gan y gallai rwygo'r hidlydd.

8. Ar ôl hidlo, anogwch y dysgwyr i drafod pa mor lân yw'r dŵr ar ôl mynd trwy'r hidlydd. Beth gafodd ei dynnu'n hawdd? Pam ei fod yn lanach? Anogwch y dysgwyr i ystyried os yw popeth wedi'i dynnu? Beth am organebau sy'n rhy fach i'w gweld a'r rhai sydd wedi hydoddi?

9. Gofynnwch i bob grŵp ystyried sut mae'r arbrawf yn dangos y modd mae wystrys yn hidlo dŵr ym myd natur. Myfyriwch ar gyfyngiadau'r hidlydd a'r heriau y gallai wystrys eu hwynebu mewn dŵr llygredig iawn.

Sut mae Wystrys yn Hidlo Dŵr Budur



Byddwch angen

- Cynhwysydd gwag (dim mwy na 300ml)
- Oregano (i gynrychioli algâu)
- Grawn nionyn sych (i gynrychioli malurion a deunydd rhydd arall)
- Grawn pupur (i gynrychioli gwaddod)
- Llwy de
- Twndis
- Cynhwysydd gwag (dros 300ml)
- Hidlydd coffi

1. Ychwanegwch 1 llwy de o oregano i'r cynhwysydd.

Mae hyn yn cynrychioli algâu, planhigion bach sy'n byw yn y dŵr.

2. Ychwanegwch 1 llwy de o nionod sych i'r cynhwysydd.

Mae hyn yn cynrychioli malurion, fel darnau bach o blanhigion sydd wedi torri i lawr a gwastraff anifeiliaid.

3. Ychwanegwch 1 llwy de o rawn pupur i'r cynhwysydd.

Mae hyn yn cynrychioli gwaddod, sy'n cynnwys darnau bach o greigiau wedi torri i lawr.

4. Llenwch y cynhwysydd hanner ffordd gyda dŵr tap.

Mae hyn yn cynrychioli'r dŵr mewn bae neu afon.

5. Cymysgwch bopeth gyda'ch llwy de.

Rydych wedi creu eich 'dŵr budr'!

6. Rhewch y 'dŵr budr' i un ochr.

7. Crëwch eich 'wystrys' eich hun trwy blygu'r hidlydd coffi yn ei hanner; yna'i blygu yn ei hanner eto.

8. Gosodwch yr hidlydd coffi mewn twndis dros y cynhwysydd gwag sydd ar ôl.

9. Arllwyswch y gymysgedd 'dŵr budr' yn araf drwy'r hidlydd.

10. Trafodwch pa mor lân yw'r dŵr ar ôl mynd trwy'r hidlydd.

TRAFOD

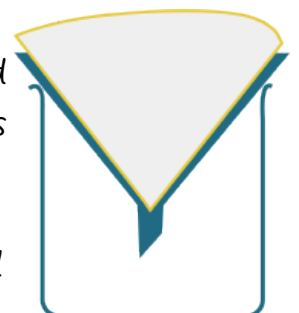
Pam mae'r dŵr yn lanach? Sut mae hyn yn berthnasol i sut mae wystrys yn hidlo dŵr mewn natur?



Er bod wystrys yn cael eu hadnabod am greu perlau, anaml y mae'r wystrys brodorol Ewropeaidd yn creu perlau.

hidlydd
twndis

cynhwysydd





Effaith Ddynol ar Wystrys

Yr offer sydd ei angen (fesul grŵp)

- Copi o 'Arbrawf Microffibr' wedi ei argraffu, un i bob grŵp.
- Samplau ffabrig (ffibrau synthetig a naturiol)
- Siswrn
- 5 jar (gyda chaeadau)
- Chwyddwydr neu ficrosgop (dewisol)
- Dŵr tap
- 5 hidlydd coffi
- Twndis a chynhwysydd gwag
- Dyfais y gellir ei ddefnyddio i gysylltu â'r rhyngwyd a mynediad i'r rhyngwyd

I gwblhau'r gweithgaredd

1. Rhannwch y fideo 'Stop Ocean Threads' gyda'r dysgwyr – www.tiramor.cymru/wystrysbrodorol (Adnodd 2).

2. Esboniwch fod wystrys yn hidlyddion naturiol sy'n helpu i gadw dyfroedd yn lân trwy dynnu gronynnau a malurion o'r dŵr. Nodwch y gall gweithgareddau dynol gyflwyno llygryddion, gan gynnwys microffibrau o ddillad, i ecosystemau dyfrol.

3. Gofynnwch i'r dysgwyr ystyried y cwestiynau canlynol:

- Beth yw microffibrau, ac o ble maen nhw'n dod?
- Sut mae microffibrau yn mynd i mewn i afonydd, baeau a chefnforoedd?
- Pa effaith y gallai microffibrau eu cael ar wystrys a bywyd morol arall?
- Sut y gallai microffibrau effeithio ar allu wystrys i hidlo dŵr?

4. Rhannwch y daflen waith 'Arbrawf Microffibr' gyda phob grŵp. Anogwch y dysgwyr i archwilio sut mae microffibrau o ffabrigau synthetig a naturiol yn ymddwyn mewn dŵr a thrafod eu heffaith ar wystrys ac ansawdd dŵr.

5. Cefnogwch y dysgwyr i gofnodi eu canfyddiadau.

6. Trafodwch y canfyddiadau. Pa wahaniaethau wnaeth y dysgwyr sylwi arnynt rhwng ffibrau synthetig a naturiol? Sut y gall microffibrau effeithio ar allu wystrys i hidlo dŵr? Pa atebion allai helpu i leihau llygredd microffibr mewn amgylcheddau dyfrol?

7. Rhowch gyfle i'r dysgwyr ymchwilio ac ystyried atebion ymarferol i leihau llygredd microffibr yn eu bywydau bob dydd. Gall hyn gynnwys defnyddio bag golchi Guppyfriend neu bêl Cora i ddal microffibrau wrth olchi; gosod hidlydd ar beiriannau golchi i ddal ffibr; golchi dillad yn llai aml; dewis ffabrigau naturiol (sy'n dadelfennu'n gyflymach na ffibrau synthetig); defnyddio dŵr oerach a chylchoedd golchi ysgafn i leihau diosg a chodi ymwybyddiaeth am llygredd microffibr.

8. Cefnogwch y dysgwyr i greu cyflwyniad byr neu boster i gyflwyno ffyrdd o leihau llygredd microffibr.

Arbrawf Microffibr



Byddwch angen

- Samplau ffabrig (ffibrau synthetig a naturiol)
- Siswrn
- 5 jar (gyda caeadau)
- Chwyddwydr neu ficrosgop (dewisol)
- Dŵr tap
- 5 hidlydd coffi
- Twndis a chynhwysydd gwag

CAM 1

Torrwch 5 sampl ffabrig (ffibrau synthetig a naturiol) yn ddarnau bach, 1-2 cm².

CAM 2

Rhowch bob sampl ffabrig mewn jariau ar wahân, gan lenwi pob jar dri chwarter llawn dŵr.

Caewch y caead yn dynn.

CAM 3

Llenwch y tabl isod gyda manylion am bob sampl ffabrig ac arsylwadau cychwynnol cyn eu cynhyrfu.

CAM 4

Ysgwydwch bob jar am 1-2 funud i ysgogi cynnwrf.

Cofnodwch unrhyw newidiadau gweladwy yn y tabl isod.

CAM 5

Arllwyswch gynnwys pob jar trwy hidlydd coffi wedi'i osod mewn twndis i mewn i gynhwysydd gwag isod.

Cofnodwch unrhyw sylwadau am yr hyn sy'n cael ei ddal gan yr hidlydd yn y tabl isod.

ENW FFABRIG	NATURIOL/ SYNTHETIG	ARSYLWADAU CYCHWYNNOL	SYLWADAU AR ÔL CYNNWRF	ARSYLWADAU HIDLO

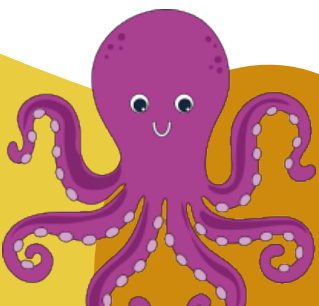
TRAFOD

Sut y gallai microffibrau effeithio ar allu wystrys i hidlo dŵr?

TASG YCHWANEGOL Dewisol

Ymchwiliwch a chrëwch gyflwyniad neu boster sy'n cynnig atebion ymarferol i leihau llygredd microffibr.

Canolbwyntiwch ar gamau gweithredu y gall unigolion a chymunedau eu cymryd, gan gynnwys offer, technolegau a newidiadau i'w ffordd o fyw i leihau nifer y microffibrau sy'n cael eu rhyddhau i'r amgylchedd. Byddwch yn barod i rannu eich cyflwyniad neu boster gyda'r dosbarth a thrafodwch yr atebion rydych yn ei gynnig!



Mae wystrys brodorol yn hidlo dŵr y môr i yfed ffytoplancton a sylweddau organig – mae hyn yn arwain at ddŵr glanach a chliriach.



Heriau Wystrys

Yr offer sydd ei angen

- Copi o'r daflen waith 'Heriau Wystrys' ar gyfer pob dysgwr (2 dudalen)
- Pensiliau neu feiros
- Dyfeisiau y gellir eu defnyddio i gysylltu â'r rhyngwrwd a mynediad i'r rhyngwrwd

I gwblhau'r gweithgaredd

1. Rhannwch gyflwyniad 'A history of the native oyster in Wales' gyda dysgwyr - www.tiramor.cymru/wystrysbrodorol (Adnodd 3).
2. Rhannwch y ddolen ganlynol â dysgwyr a gofynnwch iddynt nodi lle gellir dod o hyd i wystrys brodorol yng Nghymru - www.tiramor.cymru/wystrysbrodorol (Adnodd 4). Trafodwch yr amodau cynefin sydd eu hangen er mwyn i wystrys brodorol oroesi. Efallai y bydd dysgwyr yn dymuno defnyddio taflen ffeithiau 'The Wild Oyster' i gefnogi eu hymchwil - www.tiramor.cymru/wystrysbrodorol (Adnodd 5).
3. Rhowch daflen waith 'Her Wystrys' i bob dysgwr.
4. Anogwch y dysgwyr i ddatrys yr heriau a thrafod eu strategaethau a'u dulliau gyda phartner.
5. Rhowch amser i'r dysgwyr fyfyrir ar y canlynol a chreu eu cwestiwn wystrys eu hunain:
 - Pa gwestiwn oedd fwyaf heriol? Pam?
 - Pa sgiliau newydd y gwnaethon nhw eu defnyddio neu ddysgu yn y gweithgaredd hwn?

ATEBION

- | | |
|---|--|
| 1. $8 \times 12 = 96$ wystrys | 7. $14 \times 6 = 84 \text{ m}^2$ (metr sgwâr) |
| 2. $2.5 \times 4 = 10 \text{ cm}$ | 8. $72 / 8 = 9$ wystrys |
| 3. $200 \times 6 \times 7 = 8400$ litr | 9. $0.40 \times 250 = 100$ wystrys |
| 4. $250 \times 15 = 3750$ grams (neu 3.75 kg) | 10. $100 / 20 = 5$; $5 \times 15 = 75$ munud (1 awr 15 mun) |
| 5. $120 / 6 = 20$ wystrys | 11. $12 \times 4 = 48$ |
| 6. $2(8 + 5) = 2(13) = 26$ metr | 12. 25, 36 (sgwariau rhifau) |

Heriau Wystrys



1. Cyfrif Wystrys

Mae gan riff 8 rhes o welyau wystrys, ac mae pob rhes yn cynnwys 12 wystrys. Faint o wystrys sydd yno i gyd?

Ateb: _____

2. Cyfradd Twf

Mae wystrys yn tyfu 2.5cm bob blwyddyn. Faint o centimetrau y bydd yn tyfu mewn 4 blynedd?

Ateb: _____

3. Pŵer Hidlo

Gall wystrys hidlo 200 litr o ddŵr y dydd. Faint o ddŵr y gall 6 wystrys ei hidlo mewn wythnos?

Ateb: _____

4. Cyfrifo Pwysau

Os yw un wystrys yn pwyso 250 gram, beth yw cyfanswm pwysau 15 wystrys?

Ateb: _____

5. Problem Cyfaint

Mae tanc yn dal 120 litr o ddŵr. Os oes angen 6 litr o ddŵr ar bob wystrys i oroesi, faint o wystrys all fyw yn y tanc?

Ateb: _____

6. Perimedwr Gwelyau Wystrys

Mae gwely wystrys yn 8 metr o hyd a 5 metr o led. Beth yw ei pherimedwr?

Ateb: _____

7. Arwynebedd Gwely Wystrys

Mae gwely wystrys yn 14 metr o hyd a 6 metr o led. Cyfrifwch arwynebedd y gwely wystrys.

Ateb: _____

8. Rhannu Wystrys

Mae pysgotwr yn casglu 72 o wystrys ac yn eu rhannu'n gyfartal rhwng 8 ffrind. Faint o wystrys mae pob ffrind yn eu derbyn?

Ateb: _____

9. Problem Canran

Mae 40% o riffiau wystrys wedi'u difrodi gan lygredd. Os oedd gan y riff 250 wystrys yn wreiddiol, faint o wystrys sydd wedi cael eu heffeithio?

Ateb: _____

Heriau Wystrys

10. Her Amser

Mae'n cymryd 15 munud i lanhau 20 wystrys. Pa mor hir y bydd yn ei gymryd i lanhau 100 wystrys?

Ateb: _____

11. Problem Ariannol

Yn 1835, roedd wystrys yn fwyd poblogaidd iawn, a gallech brynu 4 am 1 ceiniog. Faint o wystrys fydddech chi wedi gallu eu prynu am swllt (12 ceiniog)?

Ateb: _____

12. Problem Patrwm a Dilyniannau

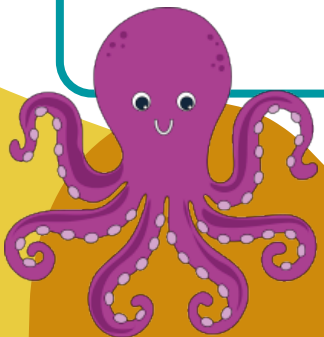
Mae wystrys yn cael eu plannu mewn rhesi sy'n ffurfio patrwm: 1, 4, 9, 16... Beth yw'r ddau rif nesaf yn y dilyniant?

Ateb: _____

Pa gwestiwn oedd y mwyaf heriol yn eich barn chi? Pam?

Pa sgiliau newydd wnaethoch chi eu defnyddio neu eu dysgu yn y gweithgaredd hwn?

Allwch chi greu eich cwestiwn eich hun sy'n gysylltiedig ag wystrys? Byddwch yn barod i'w rannu gyda'r dosbarth.



Mae wystrys yn dechrau eu bywyd fel gwrywod, ac yn newid rhyw sawl gwaith, gan orffen fel benywod fel arfer.

